**ÖZET;**
**Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğde Yapılan Değişiklikleri İçeren Bilgi Notu**

Dost Yeminli Müşavirlik &
Bağımsız Denetim

DOST
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
& BAĞIMSIZ DENETİM

**www.dostymm.com.tr**

1 Ağustos 2026 tarihli ve 33327 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Tebliğ (Sayı: 2026/11) ile Merkez Bankası'nın firmalara yönelik **yurt dışı kaynaklı döviz dönüşüm desteği** uygulamalarında köklü değişikliklere gidilmiştir. Yeni düzenleme ile tanımlar güncellenmiş, döviz pozisyon şartları netleştirilmiş, aracılı ihracat usulleri belirlenmiş ve en önemlisi usulsüz kullanımlara karşı çok ağır mali yaptırımlar ile inceleme mekanizmaları getirilmiştir.

Söz konusu değişikliklerin detayları maddeler halinde aşağıdaki gibidir.

**Madde:1- Tanımlarda Yapılan Değişiklikler ve "Firma Kontrolü" Kriteri**

Eski tebliğin 3. maddesindeki tanımlar güncellenmiş ve yeni bir kriter eklenmiştir:

- **Aracı Banka:** 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 3. maddesinde tanımlanan bankalar olarak belirlenmiştir.
- **Dönüşüm Kuru:** Dövizlerin TCMB'ye satıldığı gün Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre ilan edilen döviz alış kuru olarak tanımlanmıştır.
- **Firma Kontrolü:** Sermaye ve yönetim ilişkileri çerçevesinde, doğrudan veya dolaylı olarak, bir firmada asgari %50 oranında hisseye veya asgari %50 oranında oy hakkına veya yönetim kurulu üyelerinin asgari %50'sini seçme hakkına veya yönetim kurulu üyelerinin asgari %50'sine sahip olma halini ifade eder.

**Madde:2- Destekten Yararlanma Şartları ve Üst Limitler**

- ✓ Firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin TCMB'ye satışı sırasında, Merkez Bankasınca belirlenen **döviz pozisyonu oranının aşılmaması** kaydıyla dönüşüm desteği ödenecektir.
- ✓ Firmalar, destekten yararlanmadan önce döviz pozisyonu oranlarının sınırı aşmadığını aracı bankalara **tevsik etmekle yükümlüdür.** Aracı bankalar firmalardan gerekli gördüğü tüm bilgi ve belgeleri talep edebilir.
- ✓ TCMB; firmaların satabileceği döviz tutarlarına veya alabileceği destek tutarlarına üst limitler getirebilecektir. Bu üst limitler firma kârlılığı, işgücü maliyeti ve katma değer tutarları dikkate alınarak hesaplanacaktır. Üst limiti aşan talepler karşılanmayacaktır.
- ✓ Dış Ticaret Sermaye Şirketleri ve Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ile diğer aracı ihracatçılar tarafından yurda getirilen dövizlerin, bu firmalara ürün tedarik eden firmalar adına satışı yapılabilecektir. Bu durumda tevsik yükümlülüğü tedarikçi firma tarafından yerine getirilecek ve destek tutarı doğrudan tedarikçi firmanın hesabına aktarılacaktır.

**Madde:3- Gerçeğe Aykırı Beyan ve Usulsüz Kullanım Yaptırımları**

Desteği usulsüz, amaca aykırı veya gerçeğe aykırı bilgi/belge ile kullanan firmalara uygulanacak yaptırımlar ağırlaştırılmıştır:

- Usulsüzlük tespiti halinde, ödenen döviz dönüşüm desteği tutarları, ilgili dönem boyunca oluşan kur farkı dahil edilerek ve TCMB'nin ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranı üzerinden hesaplanacak faizle birlikte aracı bankalarca tahsil edilerek TCMB'ye aktarılır.
- Usulsüzlüğü tespit edilen firmaların yeni destek talepleri ve TCMB kaynaklı kredi başvuruları, ihlal tutarları ve tekerrür hususları dikkate alınarak belirlenen süreler boyunca kabul edilmez. Ayrıca ilgililer hakkında suç duyurusunda bulunulmasına TCMB'ce karar verilir.
- Usulsüzlük yapan firmanın "firma kontrolü" kapsamındaki diğer ilişkili ortakları, kontrol ettiği firmalar, onu kontrol eden gerçek/tüzel kişiler ve onların kontrol ettiği diğer tüm firmaların da **destek talepleri ve TCMB kredi başvuruları reddedilir**. Bankalar bu kapsamdaki firmaları TCMB'ye bildirmek zorundadır.

**Madde:5- Destek Ödemelerinde İnceleme ve Denetim Süreci**

- TCMB firmalardan bilgi ve belge talep ettiğinde, bunu ibraz etmeyen firmaların destek talepleri kabul edilmez. Satış yapılmışsa satılan dövizler **iade edilmez**.
- İncelemeye alınan firmalara, TCMB tarafından belirlenecek **inceleme süresinin sonuna kadar döviz dönüşüm desteği ödenmez**. İnceleme sonucunda usulsüzlük bulunmazsa, süreç bittiği tarihten itibaren destek kabul edilir.
- İncelemenin aracı banka tarafından yapılmış olması, aracı bankanın TCMB tarafından daha sonra yapılacak denetimlerdeki sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

**Madde: 6 ve Madde: 7-Süre Uzatımı ve Yürürlük Tarihleri**

- Mevcut tebliğdeki "31/07/2026" ibaresi **"31/1/2027"** olarak değiştirilerek belirli süreler uzatılmıştır.
- Maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen döviz almama taahhütlerinin yerine getirilmemesi halinde eski hükümler uygulanır. Ancak eski dönemde usulsüz yararlandığı tespit edilenlerin yeni kredi ve destek başvuruları yine kısıtlanacaktır.

Özetleyecek olursak Eski Düzenlemeye Göre Firmalar ve Finansal Piyasalar Açısından Öne Çıkan Beş Temel Değişiklik

**1. Döviz Alım Kısıtlamasından Finansal Pozisyon Esasına Geçiş**

Önceki uygulamada destekten yararlanan firmalara getirilen katı döviz alım kısıtlaması kaldırılmış; bunun yerine firmaların yabancı para varlık ve yükümlülükleri arasındaki dengeyi esas alan döviz pozisyonu kriteri benimsenmiştir. Böylece işletmelerin finansal ihtiyaçlarını daha esnek şekilde yönetebilmesine imkân tanınmıştır.

**2. Destek Mekanizmasının Katma Değer Esasına Göre Yeniden Yapılandırılması**

Yeni düzenleme ile döviz dönüşüm desteği yalnızca getirilen döviz tutarına bağlı olmaktan çıkarılmış, işletmenin oluşturduğu katma değer de destek hesaplamasında dikkate alınmaya başlanmıştır.

Bu yaklaşım, üretim ve ihracatta yüksek katma değer oluşturan firmaların daha fazla desteklenmesini amaçlamaktadır.

**3. Grup Şirketlerini Kapsayan Sorumluluk Anlayışı**

Yaptırım mekanizması artık yalnızca işlemi gerçekleştiren şirketle sınırlı değildir. Kontrol ilişkisi bulunan ve belirlenen ortaklık oranını aşan grup şirketleri de düzenleme kapsamına alınarak, grup düzeyinde ortak sorumluluk anlayışı güçlendirilmiştir.

**4. Bankaların Denetim ve Kontrol Fonksiyonunun Güçlendirilmesi**

Aracı bankaların rolü, ödeme ve aracılık işlemlerinin ötesine taşınmıştır. Yeni düzenleme kapsamında bankalara, işlem belgelerinin doğruluğunu inceleme, dövizin kaynağını doğrulama ve mevzuata uygunluğu kontrol etme yönünde ilave sorumluluklar yüklenmiştir.

**5. Yaptırım Sisteminin Kapsamının Genişletilmesi**

Mevzuata aykırı uygulamaların tespiti halinde uygulanacak yaptırımlar önemli ölçüde ağırlaştırılmıştır. Destek tutarının geri alınmasının yanı sıra kur farkı ve kanuni faiz tahsili, belirli finansman imkânlarından yararlanmanın sınırlandırılması ve gerekli durumlarda adli süreçlerin başlatılması gibi ilave yaptırımlar da düzenleme kapsamına dâhil edilmiştir.

1 Ağustos 2026 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanan 2026/11 sayılı Tebliğ ile 2023/5 sayılı Tebliğ'de yapılan değişiklikler ve getirilen yeni düzenlemeler aşağıdaki karşılaştırmalı tabloda özetlenmiştir.

| Başlık | Eski Uygulama (2023/5 Sayılı Tebliğ) | Yeni Uygulama (2026/11 Sayılı Tebliğ) |
|---|---|---|
| **İşleyiş** | Döviz almama taahhüdü / Katı kısıtlar | Döviz pozisyonu esası ve katma değer limitleri |
| **Destek Oranı** | %2 (Süreli uzatmalarla %3 uygulanmıştı) | %2 (Sabit döviz dönüşüm desteği) (31.01.2027 tarihine kadar %3 uygulanması) |
| **Uygulama Süresi** | 31 Temmuz 2026'da sona erdi | %3 destek uygulaması 31 Ocak 2027 tarihine kadar uzatıldı |
| **Denetim Kontrolü** | Sert işlem kısıtları ve döviz alım yasakları | Geliştirilmiş esneklik, döviz pozisyonuna dayalı serbestlik |
| **Aracılı İhracat** | Standart prosedürler | Yeni aracılı ihracat mekanizmaları ve kolaylaştırılmış süreçler |
| **Grup Şirketi Etkisi** | Yalnızca ihlal eden tüzel kişilik odaklı | Firma kontrolü (%50+ ortaklık) üzerinden tüm grup şirketlerini kapsayan yaptırımlar |
| **Yaptırım ve Denetim** | Desteğin reeskont faiziyle iadesi | Destek iadesi + Kur farkı + Kanuni faiz + TCMB Kredi Yasağı + Suç Duyurusu |

**Yürürlük Tarihi**

Bu tebliğin 6.maddesi **yayımı tarihinde (1 Ağustos 2026)** yürürlüğe girmiştir.

Diğer tüm hükümleri **1/10/2026 tarihinde** yürürlüğe girecektir.

Bilgilerinize sunarız.

1 Ağustos 2026 CUMARTESİ Resmî Gazete Sayı : 33327

## TEBLİĞ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

### FİRMALARIN YURT DIŞI KAYNAKLI DÖVİZLERİNİN TÜRK LİRASINA DÖNÜŞÜMÜNÜN DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ (SAYI: 2023/5)'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SAYI: 2026/11)

**MADDE 1**- 26/1/2023 tarihli ve 32085 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

"a) Aracı banka: Döviz dönüşüm desteği işlemlerine aracılık eden 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

b) Dönüşüm kuru: Dövizin Merkez Bankasına satıldığı gün Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre ilan edilen döviz alış kurunu,"

"e) Firma kontrolü: Sermaye ve yönetim ilişkileri çerçevesinde, doğrudan veya dolaylı olarak, bir firmada asgari %50 oranında hisseye veya asgari %50 oranında oy hakkına veya yönetim kurulu üyelerinin asgari %50'sini seçme hakkına veya yönetim kurulu üyelerinin asgari %50'sine sahip olma halini,"

**MADDE 2**- Aynı Tebliğin 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 4- (1) Firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin aracı banka aracılığıyla Merkez Bankasına satışı sırasında, talepte bulunulması ve Merkez Bankasınca belirlenen döviz pozisyonu oranının aşılmaması kaydıyla, firmalara dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2'si kadar döviz dönüşüm desteği ödenir.

(2) Hesaplanan döviz dönüşüm desteği tutarı Merkez Bankasınca firmaya ödenmek üzere aracı bankaya aktarılır. Bu Tebliğ kapsamında firmalarca Merkez Bankasına satışı yapılan dövizlerin hiçbir şekilde iadesi yapılmaz.

(3) Bu madde kapsamında Merkez Bankasına satışı yapılacak dövizlerin yurt dışı kaynaklı olduğunun tespiti aracı bankaca yapılır.

(4) Aracı banka bu Tebliğ kapsamında gerekli gördüğü tüm bilgi ve belgeleri firmalardan talep edebilir.

(5) Firmalar döviz dönüşüm desteğinden yararlanmadan önce döviz pozisyonu oranlarının Merkez Bankasınca belirlenen sınırı aşmadığını aracı bankalara tevsik ederler.

(6) Merkez Bankası, firmaların döviz dönüşüm desteği kapsamında satabileceği döviz tutarlarına veya alabileceği destek tutarlarına üst limitler getirebilir. Firmaların destek kapsamında satabileceği döviz tutarlarına ilişkin üst limitler, firma kârlılığı ve işgücü maliyetinden oluşan katma değer tutarları dikkate alınarak Merkez Bankasınca belirlenen yöntemle hesaplanır. Üst limitleri aşan firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri karşılanmaz.

(7) Aracılı ihracat sözleşmesi kapsamında Dış Ticaret Sermaye Şirketleri, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ile diğer aracı ihracatçılar tarafından yurda getirilen dövizlerin bu firmalara ürün tedarik eden firmalar adına satışı yapılabilir. Bu durumda, bu maddenin beşinci fıkrası uyarınca yapılması gereken tevsik tedarikçi firma tarafından aracı bankaya yapılır ve Merkez Bankasınca aracı bankaya aktarılan döviz dönüşüm desteği tutarı aracı bankaca doğrudan tedarikçi firma hesabına aktarılır. Bu Tebliğin uygulanması bakımından döviz satışının tedarikçi firmaca yapıldığı kabul edilir.

(8) Aracı bankalar firmalardan döviz dönüşüm desteği işlemleri için komisyon alabilir. Aracı bankaların alabileceği azami komisyon oranı Merkez Bankası tarafından belirlenir."

**MADDE 3**- Aynı Tebliğe 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

"Gerçeğe aykırı beyan ve usulsüz kullanım

MADDE 4/A- (1) Bu Tebliğin 4 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca yapılan bildirimin gerçeğe aykırı olduğunun ya da döviz dönüşüm desteğinden usulsüz, amaca aykırı veya gerçeğe aykırı bilgi ve belge sunularak yararlanıldığının tespiti halinde, ödenen döviz dönüşüm desteği tutarları ilgili dönem boyunca oluşan kur farkı dâhil edilerek ve döviz dönüşüm desteğinin ödenme tarihinden tespit tarihine kadar geçen süre için tespit tarihinde geçerli olan Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranı üzerinden hesaplanacak faiz tutarı ile